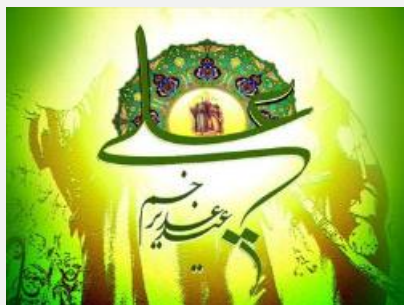

چرا شیعه غدیر را مهم می داند؟

هجدهم ذی الحجه هر سال یادآور واقعه ای مهم و نقطه عطفی در تاریخ اسلام است که شیعیان از آن به عنوان یکی از اعیاد بزرگ اسلامی یعنی

هجدهم ذی الحجه هر سال یادآور واقعه ای مهم و نقطه عطفی در تاریخ اسلام است که شیعیان از آن به عنوان یکی از اعیاد بزرگ اسلامی یعنی #171; عید غدیر « یاد می کنند. ناصر سعد - موضوع حادثه مهم و تاریخی غدیرخم از زمانهای دور همواره از مباحث اصلی و اساسی تاریخ اسلام بوده که این امر ناشی از سرنوشت ساز بودن این واقعه عظیم در مسئله امامت و خلافت حکایت دارد. جانشینی پیامبر عظیم الشان اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) نقطه اصلی اختلاف بین دو طایفه عمده مسلمانان بعد از رحلت رسول خدا بوده است. شیعیان معتقدند جانشینی پیامبر یک امر الهی است و هیچگاه این مهم به امت اسلامی واگذار نشده است. از سویی دیگر اهل سنت معتقدند که تعیین جانشینی پیامبر امری الهی نبوده و بعد از رحلت پیامبر اسلام به امت او محول گردیده است. با این مقدمه به بررسی دلایل شیعیان جهت گرامیداشت روز غدیر می پردازیم:

1) شیعیان از آن رو روز غدیرخم را عظیم و بزرگ می شمارند چون اعتقاد دارند این واقعه مهم بیانگر حقیقتی است که هیچگاه از متن اسلام جداشدنی نیست و آن مسئله امامت و ولایت است. به عقیده شیعه این مسئله صرفا واقعه تاریخی نیست بلکه یکی از پایه های مهم دین مبین اسلام بوده و سرنوشت دین و دنیای مسلمین به آن بستگی دارد. مگر نه اینست که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در آن روز عظیم بنا به فرمان و تاکید پروردگار حضرت علی (علیه السلام) را بعنوان جانشین خود و امام مسلمین بعد از خویش معرفی کرد و فرمود: این علی بن ابیطالب برادر وصی و جانشین من و امام بعد از من است. (1) قطعیت واقعه غدیر چه در متون روایی اهل سنت و چه شیعیان کمتر از قطعیت بعثت رسول خدا نیست و مدارک آن در جای جای کتب تاریخی این دو فرقه بزرگ اسلامی به وفور یافت می شود. حال که چنین است مگر پیامبر در آن روز شخصیتی را از طرف پروردگار تعیین نکرد و اطاعتش را بر عرب و عجم کوچک و بزرگ سفید و سیاه واجب نکرد فرمان او را نافذ و مخالفانش را آمرزیده نخواند مگر در آن روز او را پس از خود برترین مردم از زن و مرد معرفی نفرمود (2) اگر اینطور است پس آیا تلاش برای شناخت امام علی (ع) و شناساندن آن حضرت به دیگران چیزی جز کمک کردن به پایه های اساسی اعتقادی مسلمانان می تواند باشد اکنون که اعتقاد داریم امام علی (علیه السلام) جانشین بلافصل پیغمبر و منصوب از طرف خداوند است آیا نباید آن روز را بزرگ بداریم همچنانکه روز بعثت رسول خدا را بزرگ میداریم.

2) در بزرگداشت حادثه غدیر احادیث زیادی از معصومین (علیهم السلام) نقل شده است. برای نمونه به قسمتی از خطبه غدیریه حضرت علی (علیه السلام) اشاره می شود. آن حضرت در رابطه با این روز تاریخی اسلام فرمود: #171; رحمت خدا بر شما باد. پس از پایان این تجمع به خانه ها برگردید و به خانواده های خود وسعت و گشایش دهید. به برادران خود نیکی کنید و خداوند را بر نعمتی که ارزانی کرده است سپاس گوید. از نعمت الهی به یکدیگر هدیه دهید آنگونه که خداوند بر شما منت نهاده و پاداش آن را در این روز چندین برابر عیدهای گذشته و آینده قرار داده است. نیکی در این روز ثروت را می افزاید و عمر را طولانی می کند ابراز عاطفه و محبت به هم در این روز موجب لطف خدا می شود. تا می توانید در این روز خرج خانواده و برادرانتان کنید و در برخوردها و ملاقات ها شادمانی و سرور نمائید. (3)

3) شیعه به ماجرای غدیر تنها به دیده واگذاری خلافت و به عنوان یک مسئله تاریخی نمی نگرد بلکه به نص صریح قرآن اسلام را بدون ولایت ائمه (علیهم السلام) دینی ناقص می داند. آیه اکمال نشان می دهد همان طور که در قیامت تنها دین اسلام از آدمیان پذیرفته می شود اسلام کسانی نیز که ولایت حضرت علی (ع) را قبول ندارند کامل ندانسته و لذا مورد پذیرش و رضای پروردگار نخواهد بود. شیعه امامت را هرگز به زمامداری محدود نمی داند بلکه لازمه امامت پذیرش مقام علمی اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان تنها آگاه به علوم قرآن و سنت نبوی است. چرا که فقط آنانند که قرآن و سنت را بی کم و کاست می شناسند و به درستی به دیگران یاد می دهند. پیامبراکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در تفسیر آیه #171; واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا « سوره عمران فرمود: ریسمان خدا که باید به آن تمسک بجوئید علی و اهل بیت اویند. (4) و در جای دیگر نیز حضرت علی (علیه السلام) خدمت رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) عرض کرد: ای رسول خدا فرقه نجات یابنده کدام است پیامبر فرمودند: آنهایی که روش تو و یاران تو را دارند و به آن تمسک می جویند. (5)

4) رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) پس از بیان خطبه خود و انتصاب حضرت علی (علیه السلام) به جانشینی خویش فرمودند: #171; این سخن را باید حاضران در این مکان به دیگر افرادی که در این جان نیستند برسانند. « بدون تردید موضوع امامت حضرت علی (علیه السلام) به طوری جدی از اهمیت بالایی نزد پیغمبر برخوردار بوده است به گونه ای که حاضر نبودن در آن روز و در آن مکان خاص عذری برای ندانستن و نپذیرفتن سخنان رسول خدا نیست. این پیام همه مسلمانان را در برمی گیرد و مرز زمان را در می نوردد همانگونه که امروزه ما نیز مخاطب عبارات آن حضرت می باشیم.

روش و مشی همه ائمه هدی (علیهم السلام) هموار به امر خطیر امامت و ابلاغ حاضران به غایبان اشاره دارد. برای نمونه خود حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) در موارد مختلف به این وظیفه عمل کرده اند. از جمله در مسیر شام هنگامی که ایشان عازم

صفین بودند خطبه ای بیان فرمودند و ضمن اشاره به رخداد غدیر فرمودند : « مگر نمیدانید که بیعت با من هم بر شاهدان و هم بر غایبین واجب و لازم شده است . « (6)

(5) رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) در ضمن خطبه مهم غدیر به امامت دوازده امام بعد از خود پرداخته و آنرا به مردم رسماً و علناً اعلام کرده است . در این روز عظیم تاریخی پیامبر عظیم الشان اسلام جانشینی امامان را از سوی خدا و رسول در حلال و حرام و در جمیع علوم اعلام فرموده و سپس نتیجه گرفتند که هرکس در این امر شک کند مورد غضب الهی است . (7)

برخی سخنان پیامبر در مورد دوازده امام معصوم (علیهم السلام) که در روز غدیر فرمودند به شرح زیر است :

من صراط مستقیم خداوندم که خداوند شما را به پیروی از آن فرمان داده است و بعد از من علی و سپس فرزندانم از نسل اویند هم آنان که امامان هدایت کننده به سوی حقند .

امامت در نسل من از فرزندان علی است تا روز قیامت که خدا و رسولش را ملاقات می کنید .

قرآن به شما می گوید که امامان بعد از علی فرزندان او هستند و من هم به شما معرفی کردم که امامان از نسل من و او هستند .

(6) یکی از مباحث و موارد بسیار مهمی که پیامبر گرامی در خطبه خویش در غدیر خم به آن پرداختند موضوع ظهور حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در آخر الزمان است و این در حالی است که آن خطبه حدود 250 سال قبل از تولد امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) ایراد گردیده است . این مسئله نشان از اهمیت موضوع مهدویت و ضرورت اعتقاد به آن در دین اسلام دارد .

پیامبر در آن خطبه فرمودند : نور از طرف خداوند در من و سپس در علی و نسل او تا مهدی قائم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرار داده شده است و مهدی حق خداوند را و هر حق را که برای ماست خواهد گرفت و خاتم امامان مهدی قائم از ماست .

(7) تاریخ گواه است معاویه که حکومت شام را در اختیار داشت می دانست که حضرت علی (علیه السلام) میدان را برای حیف و میل بیت المال مسلمانان را به وی نخواهد داد و از سویی تابعیت از مولا را نیز نمی پذیرفت . و به ناچار بنای مخالفت با حضرت را در پیش گرفت . معاویه در سب و ناسزاگویی حضرت علی (علیه السلام) اصرار می ورزید و تا زنده بود از آن دست بردناشت . او با تطمیع پاره ایی از راویان و صحابه های معلوم الحال احادیثی به نام حضرت رسول خدا بر ضد حضرت علی (علیه السلام) جعل کرد و صریحاً اعلام کرد که به خدا سوگند دست از این کار برنمی دارم تا کودکان با این عادت بزرگ و بزرگان با آن پیر شوند تا آنجایی که او را به نیکی یاد نکنند . این عمل آنچنان رایج شد که در کلیه ممالک اسلامی در خطبه های نمازجمعه و منابر و در تعقیب نمازهای جماعت حضرت علی (علیه السلام) را سب و لعن می کردند .

زمخشری در ربیع الابرار می نویسد که در روزگار بنی امیه بیش از هفتاد هزار منبر بوده که در روی آن به امیرالمومنین علی (علیه السلام) لعن می شد . این عمل تا زمان خلافت عمر بن عبدالعزیز ادامه داشت . بی سبب نیست هنگامیکه حضرت امیرالمومنین را در محراب عبادت به شهادت رساندند برخی می گفتند آیا حضرت نماز نیز می خوانده است .

این اوج مظلومیت انسانی وارسته و امامی منصوب از طرف خداوند است . در مقابل این همه ستم و ظلم که نسبت به امام معصوم و جانشین پیغمبر شده است آیا شیعیان و پیروان آن حضرت حق ندارد برای جبران بخشی از آن ستم ها و مظلومیت ها به حادثه غدیر نظر ویژه داشته باشند

(8) از منظر شیعه پرداختن به غدیر و حضرت علی (علیه السلام) صرفاً پرداختن به یک واقعه تاریخی و یک شخص نیست . بلکه مهمتر از آن معرفی یک الگوی حکومتی کامل و بی نقص به بشریت در تمام دنیا است و معرفی شخصیتی است که بقول جرداق مسیحی کشتن او خیانت به تمام بشریت بوده است . او می گوید؛ ای دنیا چه می شد اگر همه نیروهایت را در هم می فشردی و شخصیتی مانند علی را با آن عقل و قلب و زبان و شمشیر نمودار می کردی یا بقول دکتر تیجانی اگر برای علی میسر شده بود که سی سال طبق سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بر مردم حکومت کند همانا اسلام امروز جهان را فراگرفته بود و عقیده متین و محکم در قلوب مسلمانان جایگزین شده و فتنه های کوچک و بزرگ رخ نمی داد و نه کربلایی می بود و نه عاشورایی . اگر همانطور حکومت سایر ائمه که پیامبر آنان را به نام وصی خود قرار داده بود ادامه می داشت جز مسلمانان ملتی بر روی زمین وجود نداشت و دنیا نه چنین بود که امروز مشاهده می کنیم و زندگی ما به معنای واقعی اش زندگی انسانی بود .

و جبران خلیل جبران از علمای مسیحیت در این باره می گوید : علی بن ابیطالب شهید عظمت خویش شد او از دنیا رفت در حالی که نماز بر زبانش جاری و دلش از شوق خدا لبریز بود مردم عرب حقیقت مقام او را درک نکردند تا گروهی از مردم کشور همسایه آن (ایران) برخاسته این گوهر گرانبها را از سنگ تشخیص دادند و او را شناختند . مقام و شان او در بصیرت و بینایی مانند پیغمبران بود . البته جای تاسف دارد که در بزرگداشت این حادثه مهم و روز تاریخی غدیر در بعضی محافل مذهبی و حتی گاهی در رسانه ملی بجای جا انداختن « غدیر « بعنوان یک مدل حکومتی کامل که در صورت اجرای آن سعادت کامل دنیا و آخرت بشریت را تضمین می کند به مراسمی که نتیجه ای جز محدود نمودن شعاع این واقعه و کوچک کردن این حادثه عظیم الهی ندارد اکتفا می گردد .

پی نوشتها:

1 - خطبه غدیر - بحارالانوار ج 27 ص 201

2 - خطبه غدیر

3 - مصباح المتهجد - 524

4 - صواعق المحرقة - 931

5 - الاصابه فی تمییزالصحابه ج 2 ص 174

6 - بحارالانوار ج 32 ص 388

